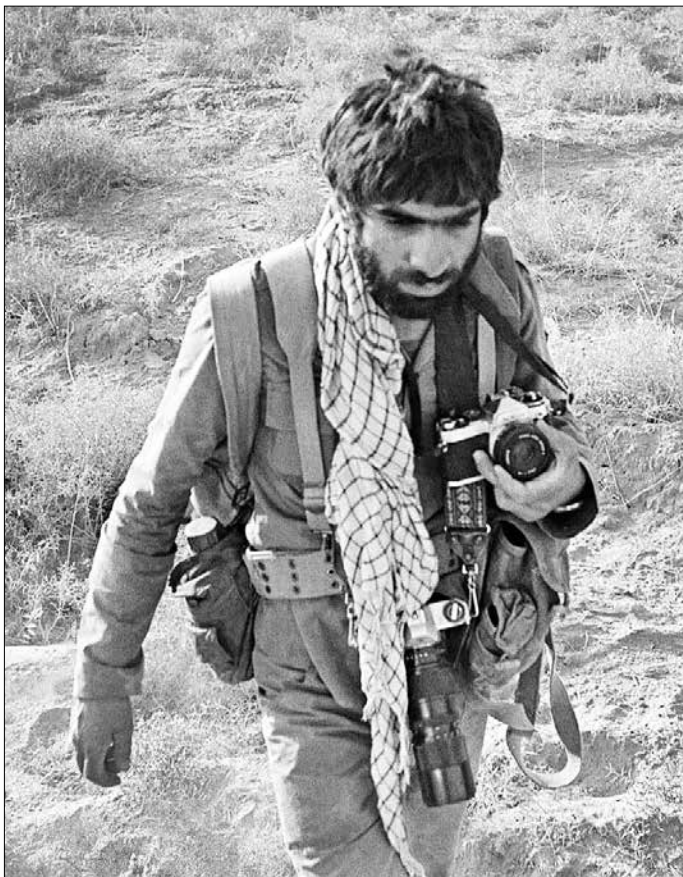

جاودانگی لحظه‌ها

کاظم اخوان، رزمنده و عکاس دفاع مقدس
نادیدنی‌های زیادی از جنگ را دیدنی کرده است

سرخش زمین را گلگون کرده است. او در طول یک سال و نیم زندگی مداوم در جبهه‌ها موفق شد صحنه‌هایی بدیع و استثنایی را به تصویر بکشد، قصه‌های تصویری که هر کدام از آن‌ها راوی لحظه‌های گاهی سهمگین بودند و گاه شیرین و پر از خاطره. عکس‌هایی که یک آلبوم و مجله تصویری برای نسل امروز محسوب می‌شوند. با نگاهی به عکس‌های اخوان می‌توان دریافت، سری پرشور او را در تهیه عکس‌ها یاری کرده، باایمان و علاقه به مهارت و تخصص رسیده و با جاودانه کردن وقایع خاص جنگ مضامین، حماسه، جوشش خون رزمندگان، ایثارها، مرگ و اسارت دشمن، ویرانی، آوارگی، بحران‌ها و... در آثارش متجلی شده‌اند. عکس‌های این هنرمند تنها روایتگر یک اتفاق نبود بلکه از آنجایی که با عشق ثبت و ضبط می‌شدند و هدفشان گرفتن از لحظه‌های واقعی جنگ بود، جان و روح دیگری داشتند. به قول یکی از دوستان اخوان، عکس‌های او بیانگر عشقی سرشارند. نگاه او تنها نگاه یک عکاس نیست و به‌عنوان یک رزمنده از منظری متعالی شاهد وقایع بود و همین نگاه به عکس‌های او خیره‌کنندگی خاصی

حتی در شرایطی که انتظار شکست می‌رفت او بود که با قاطعیت و اطمینان دیگران را دلدار می‌داد. به گفته هم‌رزمش آرامش و متانت اخوان در انجام کارها اطمینان‌بخشی برای همه ایجاد می‌کرد و او در هر فضایی قرار می‌گرفت شادی را بر آن فضا حاکم می‌کرد، حتی در اولین برخورد گمان می‌کردی که گویی سال‌هاست او را می‌شناسی و می‌توانی به او تکیه کنی و مشتاق دیدار دوباره‌اش بودی.

عکس‌هایی از عمق جبهه‌ها

اخوان آن‌چنان در عمق جنگ حضور داشت که برای ثبت حادثه‌ای که کمتر از یک لحظه و شاید تنها برای یک‌بار در طول تاریخ اتفاق می‌افتد، از خودگذشتگی می‌کرد و همین نگاه باعث شده بود تا او به پدیده عکاسی جنگ بدل شود. پدیده‌ای تکرار نشدنی که لحظات ناب بی تکرار زیادی را ثبت کرده و برای آیندگان به‌جا گذاشته است. عکس‌های اخوان در کنار روایت حوادث خیلی وقت‌ها روایت می‌کند. از گپ زدن دو رزمنده با یکدیگر تا شهیدی که خون

عکس‌ها مثل دنیایی از کلمه‌ها می‌توانند با یک فریم حرف‌ها بگویند از نادیده‌ها و ناشنیده‌هایی که تنها در یک قاب ثبت و ضبط شده‌اند. کاظم اخوان یکی از چهره‌هایی است که سال‌های سال به‌عنوان عکاس و خبرنگار از جنگ و جبهه‌ها می‌گفت و با عکس‌هایش در تقویم روزهای نه‌چندان دور تاریخ ماندگار شده است. کاظم اخوان یک رزمنده هنرمند است که هنر عکاسی در او با جنگ متولد می‌شود و با تشویق و تحسین شهید چمران و عشق و ایمان به ثبت لحظات ناب ایثار، رشد می‌کند و تبدیل به یکی از پدیده‌های عکاسی جنگ می‌شود. او در سال ۱۳۳۸ در مشهد متولد شد و با شروع جنگ به ستاد جنگ‌های نامنظم پیوست. اخوان در کنار شهید مصطفی چمران در بیش از ۷۰ عملیات و نبرد خطرناک به‌عنوان یک عکاس رزمنده با دوربین عکاسی و فیلم‌برداری حاضر بود که البته تاکنون خبری از کاظم اخوان و آخرین وضعیت او نیست به همین دلیل او به جاویدالاندر مشهور شده است. در ادامه مروری به زندگی این هنرمند داشته‌ایم.

مرد آرام و متین روزهای جنگ

تولد اخوان مقارن بود با میلاد امام کاظم(ع)، به همین خاطر خانواده‌اش نام کاظم را برای او انتخاب کردند. پدرش از خادمان بارگاه امام رضا(ع) بود و بعد از سال‌ها انتظار همچون پیر کنعان در فراق یوسف گم‌گشته خود بعد از ۱۲ سال رنج دوری و بی‌خبری از پسرش با انبوهی از اندوه و حسرت از دنیا رفت. کاظم اخوان تحصیلات ابتدایی و متوسطه را با اخذ دو دیپلم طبیعی و ریاضی در زادگاهش یعنی مشهد به پایان رساند. او ورزشکار هم بود و در مسابقات کشتی استانی آموزشگاه‌ها صاحب‌عنوان شد. قصه اصلی اما از زمانی شروع می‌شود که جنگ تحمیلی آغاز شد. همان روزها بود که او سریعاً خودش را از مشهد به اهواز رساند و به ستاد جنگ‌های نامنظم پیوست. او در بیشتر مأموریت‌های جنگی در کنار دکتر چمران بود و ارتباط بسیار صمیمی با ایشان داشت و شدیداً مورد توجه شهید چمران قرار گرفته بود. در نبرد همیشه پیشتاز بود، علاوه بر اسلحه، وسایل دوربین عکاسی و فیلم‌برداری را هم با خود حمل می‌کرد، در هریک از خطوط، هنگامی که ارتباط قطع می‌شد او بود که به دلیل شهامت و ورزشی به‌سریعت ارتباط را برقرار می‌کرد. در سخت‌ترین شرایط جنگی

کاوه گلستان

کاوه گلستان فعالیت حرفه‌ای خود را به‌عنوان عکاس خبری در سال ۱۳۴۸ آغاز کرد و در سال ۱۳۵۲ برای مأموریت مطبوعاتی و تهیه عکس و گزارش جنگ به ایرلند رفت. همچنین گلستان از دیگر عکاسانی است که به ثبت وقایع انقلاب ایران و جنگ تحمیلی پرداخته که علاوه بر بازخوردهای داخلی، در جهان نیز انعکاس‌ها و بازخوردهای بسیاری داشته است. او سرانجام حین عکاسی از حمله آمریکا به عراق کشته شد.

آلفرد یعقوب زاده

یعقوب زاده از عکاسان ایرانی-فرانسوی متولد تهران است. او از جمله عکاسانی است که به ثبت تصاویر از وقایع مهم تاریخی معروف است. یعقوب زاده با شروع انقلاب اسلامی ایران تحصیل در رشته طراحی داخلی را رها کرد و پا به عرصه‌ی عکاسی گذاشت. با شروع جنگ ایران و عراق به جبهه رفت و به مدت ۳ سال در گروه جنگ‌های نامنظم دکتر چمران حضور داشت و برای رسانه‌های داخلی و خارجی عکاسی کرد. همچنین پس از جنگ ایران و عراق، به مدت ۱۳ سال در میان مبارزان فلسطینی علیه اسرائیل، به عکاسی پرداخت.

ساسان مؤیدی

ساسان مؤیدی عکاس مستند و جنگ اهل ایران است. او بیشتر با عکس‌هایی که از جنگ ایران و عراق گرفته شده می‌شود. مؤیدی به همراه احمد ناطقی از نخستین عکاسانی بودند که تصاویر بمباران شیمیایی حلبچه را ثبت کردند. آثار منتشرشده از عکس‌های دوران هشت‌ساله دفاع مقدس ذهن مخاطب را بلافاصله به سمت مجموعه جنگ تحمیلی می‌برد که در بین سال‌های ۶۱ تا ۶۷ شش جلد از آن منتشر شد.